

OBSAH

ÚVOD	11
1. KADIDLO JAKO PŘÍRODNÍ PRODUKT	17
1. 1 Botanické popisy kadidla.....	17
1. 2 Pokus o chemickou analýzu kadidla	18
1. 2. 1 Olibanová pryskyřice a medicínské indikace Složení kadidla	19
1. 2. 2 Dezinfekční, antiseptický a antiflogistický účinek kadidla – klinické studie	20
1. 3 Země kadidla.....	21
1. 3. 1 Účastníci sběru kadidlové pryskyřice	22
1. 3. 2 Hodnota kadidla	23
1. 3. 3 Etymologický pojem kadidla	24
1. 4 Tři dimenze symbolu kadidla.....	26
1. 4. 1 Oheň jako základní element okuřování	26
1. 4. 2 Kadidlový dým a jeho symbolika	27
1. 4. 3 Vůně jako nejvýznamnější kritérium kadidla.....	27
1. 5 Kadidlo ve starověkých kulturách	29
1. 5. 1 Starověká Arábie	30
1. 5. 2 Egyptská kultura	30
1. 5. 3 Mezopotámie	31
1. 5. 4 Řecko.....	32
1. 5. 5 Řím	32
2. KADIDLO V BIBLICKÝCH TEXTECH STARÉHO ZÁKONA	34
2. 1 Obětování tuku	35
2. 2 Obětování pečiva	36
2. 3 Obětování vonných látek.....	37
2. 3. 1 Příběh Áronových synů	39
2. 3. 2 Obětování vonných látek jako výsada kněží	40
2. 3. 3 Pojmenování kadidla v knize Leviticus	41
2. 4 Uchovávaní kadidla v Izraeli	42
2. 5 Kadidlo v žalmech	44
2. 6 Kadidlový oltář a oběť podle Exodus 30.....	44
2. 6. 1 Aromatické složky podle Ex 30,34-38	46
2. 6. 2 Důvod a místo vybudování kadidlového oltáře	48

2. 7 Prorocká kritika kultu	50
2. 8 Profánní využití kadidla ve Starém zákoně	51
3. KADIDLO A VONNÉ LÁTKY V NOVÉM ZÁKONĚ	52
3. 1 Kadidlo – dar mudrců z Východu	52
3. 1. 1 Poklona mudrců jako naplnění proroctví z Iz 60,6.....	53
3. 1. 2 Přinesli mudrci od Východu Ježíšovi dvě, nebo tři vonné látky?	54
3. 2 Nardový olej v Janově evangeliu	54
3. 3 Myrha – její cena a symbolika	55
3. 3. 1 Charakteristika a účinky myrhy	55
3. 3. 2 Aromatická směs myrhy s aloe	57
3. 4 Kristův postoj k obětem.....	58
3. 5 Vůně v Corpus Paulinum	59
3. 5. 1 Epifania Dei v obraze Boží vůně.....	60
3. 5. 2 Listy Filipánům a Efezanům	60
3. 6 Apokalypsa a symbol kadidla	60
3. 7 Křesťanská oběť v novozákonních časech	62
3. 7. 1 Smysl a symbolika oběti	62
3. 7. 2 Perspektivy v Prvním Petrově listu	63
4. POSTOJ KŘESŤANŮ KE KADIDLU V PRVNÍCH STALETÍCH.....	64
4. 1 Liturgie v apoštolské a poapoštolské době	64
4. 1. 1 Křesťanské slavení neděle	66
4. 1. 2 Dobyť jeruzalémského chrámu	67
4. 2 Tematika kadidla v patristické literatuře	68
4. 2. 1 Barnabášův list.....	68
4. 2. 2 Svědectví sv. Justína.....	68
4. 2. 3 Legatio pro Christianis	70
4. 2. 4 Tertulián.....	70
4. 2. 5 Sv. Klement Alexandrijský a Origenes.....	71
4. 3 Kadidlo v konfrontaci s pohanstvím a křesťanstvím v době pronásledování	72
4. 3. 1 Pohanství jako nebezpečí pro křesťany.....	73
4. 3. 2 Jednotlivá pronásledování	73
4. 3. 3 Absence kadidla v liturgii prvních staletí.....	75
4. 3. 4 Libelli a potvrzení o obětování kadidla v pohanském kultu	77

4. 4 Milánský edikt a obrat v říši	78
4. 4. 1 První zmínky o kadidle v liturgii.....	82
4. 4. 2 Kadidlo jako dar	82
4. 4. 3 Okuřování jako projev úcty.....	85
4. 4. 4 Kadidlo v Jeruzalémě v popise poutnice Egérie	86
4. 4. 5 Apsida San Vitale v Raveně a římská nařízení.....	88
5. POUŽITÍ KADIDLA V KŘESŤANSKÉ BOHOSLUŽBĚ	90
5. 1 Okuřování v liturgii Eucharistie	90
5. 1. 1 Okuřování na Introit	91
5. 1. 2 Okuřování evangeliáře	93
5. 1. 3 Okuřování obětních darů	96
5. 1. 4 Okuřování oltáře.....	96
5. 2 Okuřování osob a okuřování prostoru chrámu	98
5. 2. 1 Teologické zdůvodnění	99
5. 2. 2 Kadidlo při procesích.....	99
5. 3 Použití kadidla při jiných liturgických příležitostech	100
5. 3. 1 Kadidlo při eucharistické pokloně	100
5. 3. 2 Okuřování při kultu Eucharistie mimo mše	101
5. 3. 3 Kadidlo a křesťanský pohřeb.....	102
5. 3. 4 Okuřování a svátost manželství	102
5. 3. 5 Svátost pokání	103
5. 4 Použití kadidla při požehnáních a konsekracích.....	104
5. 4. 1 Konsekrace kostela a oltáře	105
5. 4. 2 Žehnání zvonu	108
5. 4. 3 Žehnání kříže, obrazů a soch svatých	108
5. 4. 4 Žehnání hřbitova a míst na pochovávání.....	109
5. 5 Modlitby nad kadidlem	109
5. 6 Okuřování v současné liturgii	112
5. 6. 1 Reforma Druhého vatikánského koncilu (1962–1965)	112
5. 6. 2 Použití kadidla podle Caeremoniale episcoporum.....	114
5. 6. 3 Akustické vnímání okuřování.....	116
ZÁVĚR	117
POUŽITÁ LITERATURA	123